

Naam _____

Klas _____ Datum _____

Pincode.

4 vmbo gt

Hoofdstuk 2: Geld moet rollen!

KTI-Toets
Versie A

Instructie

Je krijgt een toets met verschillende soorten opdrachten.

De toets bestaat uit 20 vragen (26 punten).

Je hebt 50 minuten om de toets te maken

Lees bij elke opdracht steeds eerst de vraag. Vul daarna het juiste antwoord in.

Als je een vraag niet meteen kunt beantwoorden, sla je die eerst even over. Probeer aan het einde van de toets de overgeslagen vragen te maken.

- Noteer bij rekenvragen altijd ook de berekening.
- Schrijf de antwoorden van meerkeuzevragen als hoofdletter.
- Afronden: bedragen op centen (twee decimalen), personen op hele getallen, andere getallen op één decimaal, tenzij anders gevraagd wordt.

Succes met de toets!

K	2 punten	T	21 punten	I	3 punten
----------	----------	----------	-----------	----------	----------

(T 1p) 1 Mevrouw Galema ziet bij opticien Linneweever een bril van € 185. Ze vindt hem mooi maar te duur. Ze kijkt nog wat rond en koopt uiteindelijk een bril voor € 135 bij Hans Anders. ‘Dat scheelt toch mooi € 50’, aldus mevrouw Galema.
Welke twee geldfuncties herken je in dit voorbeeld?

1. ....
2. ....

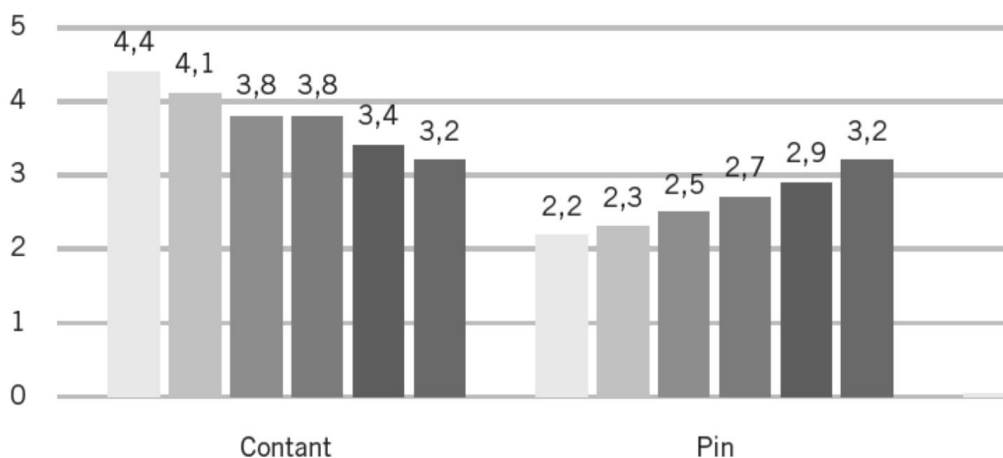
(T 2p) 2 Bekijk de staafdiagrammen hieronder.
Ze geven de ontwikkeling weer van het aantal contante en pinbetalingen van 2010 t/m 2015.
In klas 4Ta zegt Omar: ‘Het aantal pinbetalingen is in procenten harder gestegen dan dat het aantal contante betalingen in procenten is afgenomen’. Laat met een berekening zien of Omar gelijk heeft.
Doe het zo: Neem onderstaande zinnen over, en zet er je berekening achter.

Tussen 2010 en 2015 daalde het aantal contante betalingen met .....%.
Berekening: .....

Tussen 2010 en 2015 steeg het aantal pinbetalingen met .....%.
Berekening: .....

Omar heeft wel / geen gelijk.

Figuur 1 Betalingen aan de toonbank (in miljarden transacties)

Ga verder op de volgende bladzijde →

- (T 2p) 3 De informatie hiernaast laat zien wat voor winkeliers de kosten per transactie (= per betalende klant) zijn van verschillende betaalvormen. Primera Brekelmans heeft per week 750 betalende klanten. Ze betalen op de volgende manieren.

Contactloos	145 x
Pin	378 x
Contant	227 x

Bij de Turkse bakker, naast Primera, komen ook 750 klanten per week. Daar kan alleen contant worden betaald. Bereken welk bedrag Primera Brekelmans per week minder kwijt is aan transactiekosten dan de Turkse bakker.

- (T 1p) 4 Chanelle koopt via internet een truitje van € 40. Ze betaalt via iDeal. Wat is hiervan het gevolg voor haar hoeveelheid chartaal geld en giraal geld? Neem uit onderstaande zinnen de letters A en B over en zet er het juiste woord achter. Kies uit: *blijft gelijk* – *daalt* – *stijgt*.

De hoeveelheid chartaal geld van Chanelle ...[A]...
De hoeveelheid giraal geld van Chanelle ...[B]...

- (T 1p) 5 Bekijk het transactieoverzicht van internetbankieren hieronder. Meneer De Jonge heeft op 29 augustus een positief saldo van € 2.015,25 op zijn betaalrekening bij de Rabobank. Bereken wat zijn vorige saldo op 25 augustus was. Zet erachter of dat een debetsaldo of creditsaldo was.

Transactieoverzicht

K. de Jonge		NL92 RABO 0234 6578 90	saldo € 2.015,25
Datum	Tegenrekening	Omschrijving	Bedrag
28-08	A. Koorneeff	Cadeau Jeroen	€ 9,00 BIJ
28-08	K. de Jonge eo		€ 75,00 AF
27-08		V/D Geest Mode & Sport	€ 31,46 AF
27-08		't Middelpunt Schipluiden	€ 11,00 AF
26-08		Seton kappers 's-Gravenz	€ 33,50 AF
26-08	K. de Jonge eo		€ 900,00 AF
26-08	Lucas Onderwijs	Salaris augustus 2017	€ 1.824,37 BIJ

- (T 1p) 6 Banken bemiddelen tussen vraag naar geld en aanbod van geld. Leg uit op welke manier gezinnen zorgen voor:
- vraag naar geld
  - aanbod van geld

Ga verder op de volgende bladzijde →

- (T 1p) 7 Jos en Fatma gaan samenwonen. Ze kopen bij de kringloop een tweedehands wasmachine. Jos' ouders hadden nog wat spullen over die ze mogen gebruiken: een koelkast en een magnetron. Fatma vindt dat ze elke maand iets moeten sparen voor als die apparaten een keer kapot gaan.

Welk spaarmotief heeft Fatma?

- A sparen uit voorzorg
- B sparen vanwege een tijdelijk geldtekort
- C sparen voor de rente
- D sparen voor een doel

- (T 1p) 8 Joy werkt bij een ICT-bedrijf. In april 2017 heeft ze van haar werkgever een bedrag van € 4.500 als winstuitkering gekregen. In mei 2017 zet ze het hele bedrag voor vijf jaar op een spaardeposito van de Bigbank uit het overzicht hiernaast. Elk jaar maakt de Bigbank de rente over naar de betaalrekening van Joy.

Bereken hoeveel euro rente Joy over de gehele looptijd ontvangt.

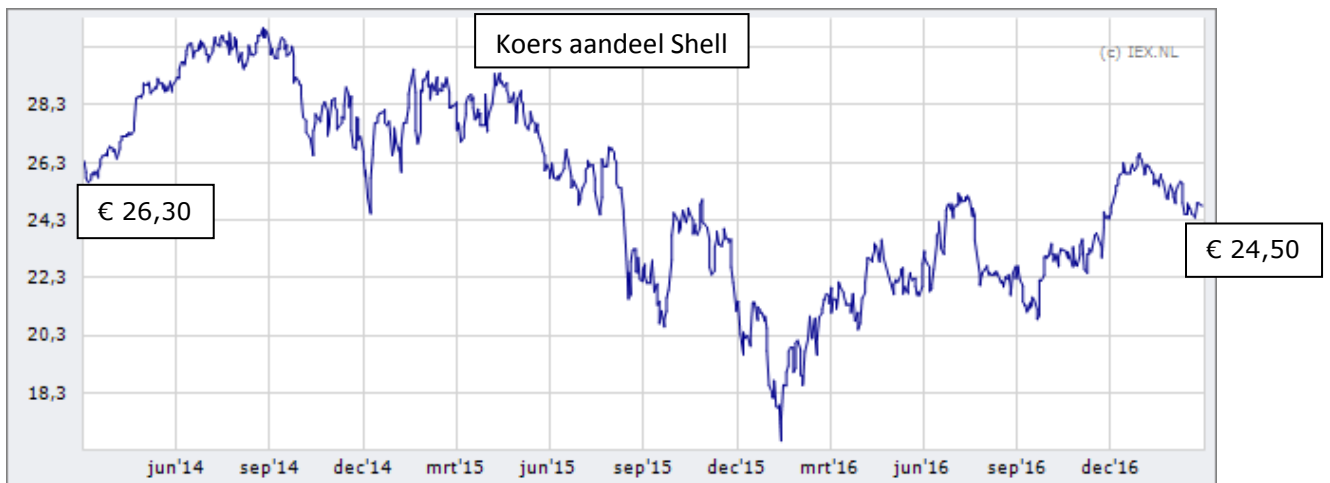
Rente	Aanbieder
1,30%	Centraal Beheer Achmea - Deposito sparen 5 jaar
0,95%	Knab - Deposito 1 jaar
1,75%	Bigbank - Deposito 5 jaar

- (T 1p) 9 Boris zet op 1 januari € 7.850 op een internet spaarrekening bij de ING. Hij ontvangt hierop 1,2% rente. Wat is na drie jaar zijn spaartegoed op basis van samengestelde rente?

- A € 8.132,60
- B € 8.136,00
- C € 10.676,00
- D € 11.028,68

Ga verder op de volgende bladzijde →

- (T 2p) **10** *Gebruik de koersgrafiek hieronder.*
 Quentin besluit in maart 2014 om € 3.945 te beleggen in aandelen Shell.
 Hij heeft ieder jaar € 1,75 aan dividend per aandeel ontvangen. Drie jaar later
 ziet hij wel dat de koers van het aandeel Shell is gedaald naar € 24,50.
 Een vriend van Quentin zegt: 'Je had je geld beter op een spaarrekening
 kunnen zetten. Daar had je 2,5% rente per jaar op gekregen'. Quentin is het
 niet met hem eens. 'Mijn rendement bij beleggen is hoger dan op de
 spaarrekening'.
 Toon met een berekening aan dat Quentin gelijk heeft. Ga bij de
 spaarrekening uit van samengestelde rente.

- (I 1p) **11** Je kunt behalve in aandelen ook in obligaties beleggen. Je leent dan geld uit aan bedrijven of de overheid. Als je geld uitleent aan de Nederlandse overheid, ontvang je een lagere rente dan bij een lening aan een bedrijf. Geef hiervoor een mogelijke verklaring.

.....

.....

- (K 2p) **12** Veel mensen lenen geld voor de aankoop van een woning. Noem twee andere motieven van mensen om geld te lenen.

1. ....

2. ....

Ga verder op de volgende bladzijde →

- (T 2p) 13 *Gebruik de leningtabel hieronder.*
Henk heeft € 21.500 gespaard. Hij koopt een nieuwe auto van € 29.800. Voor zijn oude auto krijgt hij € 5.300 terug. Voor het bedrag dat Henk nog tekortkomt, neemt hij een persoonlijke lening met een looptijd van twee jaar volgens onderstaande voorwaarden.
Bereken de totale kredietkosten die Henk betaalt.

Bedrag in euro's	Maandelijkse termijn in euro's		
	12 maanden	24 maanden	36 maanden
1.000	88,90	47,12	33,26
1.500	133,35	70,68	49,90
3.000	263,66	138,34	96,71
4.000	351,54	184,46	128,95
7.000	614,60	322,21	225,06

- (T 1p) 14 Jurjen koopt een scooter van € 1.349. Hij kiest voor koop op afbetaling. Hij betaalt dan 6 jaar lang € 25,77 per maand.
Bereken de totale kredietkosten in procenten van het geleende bedrag. Rond je antwoord af op één decimaal.

- (T 1p) 15 Lees de informatie hieronder.
Maak de zinnen kloppend door de juiste woorden te kiezen. Neem de nummers (1) en (2) over en zet de juiste woorden erachter.
Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Verschillende instanties geven de consument voorlichting over geld lenen. Eén van die instanties is het Nibud. Het Nibud adviseert consumenten: "Stel uzelf twee vragen voor u een lening aangaat."

Kunt u het bedrag ook zelf sparen?

Is de aankoop wel echt zo dringend nodig? Lenen kost namelijk altijd geld door de ... (1) ... (*rente / aflossing / rente én aflossing*) die u moet betalen.

Past de lening in uw begroting?

Een lening geeft een maandelijkse aflossingsverplichting. De ... (2)... (*dagelijkse uitgaven / vaste lasten / incidentele uitgaven*) worden hierdoor dus hoger.

Ga verder op de volgende bladzijde →

(T 2p) **16** Ronald en Diana zijn getrouwd en hebben drie kinderen.
 Ronald verdient netto € 2.200 per maand. Diana verdient € 1.400 per maand. Zij wonen in een koophuis en betalen € 775 per maand voor hun hypotheek.
 Ze willen een persoonlijke lening afsluiten waarbij ze per maand € 1.000 moeten aflossen.
 Bereken met behulp van het schema hiernaast of hun afloscapaciteit groot genoeg is om deze lening af te sluiten.

Inkomen per maand	
Netto inkomen	€ ...
Netto inkomen partner	€ ... +
Totaal inkomen	€ ...
Af:	
Hypotheek / huur	€ ...
Levensonderhoud*	€ ... +
Totaal	€ ... -
Afloscapaciteit per maand	€ ...

*Percentage van het totale inkomen.

- alleenstaande zonder kinderen: 30% met een minimum van € 500.
- alleenstaanden met kinderen: 40% met een minimum van € 600.
- gehuwd of samenwonend met of zonder kinderen: 50% van het inkomen met een minimum van € 700.

(I 1p) **17** De overheid verlaagt ieder jaar het percentage van de hypotheekrente dat je kunt terugvragen via de belastingen. Dat was maximaal 52% en wordt uiteindelijk 38%.
 Door deze maatregel zal volgens sommigen vooral de verkoop van duurdere woningen dalen.
 Geef een mogelijke verklaring voor dit standpunt.

.....

.....

(T 1p) **18** Bekijk het overzicht hieronder. Barry en Jolanda hebben een overzicht gemaakt van enkele maandelijkse uitgaven van hun gezin.
 Het valt ze op dat een groot deel van hun inkomsten opgaat aan vaste lasten.
 Per week geven ze € 165 uit aan boodschappen.
 Bereken hoeveel procent van hun inkomen het gezin overhoudt voor incidentele uitgaven.

Inkomsten	€ 2.850
Huur, gas en licht	€ 780
Gemeentelijke belastingen	€ 160
Ziektekostenverzekering	€ 290
Contributies en abonnementen	€ 250
Autokosten (verzekering, afbetaling persoonlijke lening en wegenbelasting)	€ 500

Ga verder op de volgende bladzijde →

- (T 1p) 19 Barry en Jolanda hebben geen geld gereserveerd voor een andere auto. Hun Toyota is nu een paar jaar oud. Ze verwachten nog vijf jaar in de auto te rijden en hem dan te verkopen voor € 9.500. Ze willen dan een andere auto kopen voor € 25.000.
Hoeveel moeten ze per maand reserveren om over vijf jaar de andere auto te kunnen kopen?
- A € 158,33
  - B € 197,62
  - C € 258,33
  - D € 416,67

- (I 1p) 20 Veel particulieren maken tegenwoordig gebruik van de mogelijkheid om een auto te leasen, in plaats van een auto te kopen. Private lease biedt veel voordelen: je betaalt een vast bedrag per maand en onderhoud, verzekeringen, wegenbelasting en afschrijving zitten daarin. Toch zijn er ook nadelen aan private lease verbonden.
Bedenk een mogelijk nadeel van het privé leasen van een auto.

Nadeel: .....

.....

Einde toets